

HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felelős szerkesztő:
MAGYAR BÁLINT

Szerkesztőség: Rákóczi-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Teleky-ucca 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben hazhoz szállítva, vidékre postán küldve:
Egész évre 52 K || Negyedévre 13 K
Félévre 26 K || Egyes szám 1 K.
Külföldi előfizetéseknél a postabér megértését kérjük.

Hirdetések díjazás szerint. — Nyilttér szerinti.

A nyilttéri és hirdetései díjak előre fizetendők.

TELEFON SZ: 87.

UJSÁG

SZILANKOK.

FRANCHET D'ESPEREY tábornok képviselte a görög király temetésén Franciaországot. Ahogy a nevét olvastuk, hirtelen eszünkbe jutott, hogy a tiszteletreméltó hadvezér neve nem sürt győzelmei, de különböző temetések révén vált közismertté. Először akkor hallottuk, amikor a bulgárok könnyelműen eldobták győzelmes fegyvereiket s a generális ur olcsó áron, kegyetlen, de indokolatlan göggel ütött arcul egy vitéz és becsületes nemzetet. Másodszor Magyarország védtelen testével állott szemben Belgrádban.

A tábornok ur akkor is olyan kiméletlen és tudatlan volt, mint egy rosszul sikerült Napoleon-paródia. Most pedig egy harmadik fejedelmi holttest koporsójának környékén volt látható... És a halott görög király se tiltakozhatik ellene... Oh igen, Franchet D'Esperey tényleg burokban született...

AZ AMERIKAI republikánus-párt meglátogatta Wilson s megkérdezte tőle, hogy mi az álláspontja a népszövetség kérdésében. Hogy Wilson mit mondott, arról nem szól a krónika, de egy bizonyos, hogy a látogatás folyamán sirva fakadt. Ez a könyzapor megdöbbentette a megjelent híveket, mi viszont elgondolkozunk rajta... Wilson sir?

A CSEH NEMZETI egyház egyesül a szerb orthodox egyházzal — jelentették néhány hét előtt az aranyos Prágából. A kezdeményezés nem Belgrádból, hanem a csehszlovák nemzeti egyház központi bizottságától indult ki, ez kérte fel a szerb keleti egyházat az egyesülésre. Így már értjük, hogy miért kell Podkarpatszka Rusba bebocsátani a — szerb gör. keleti papokat és hogy miért viselkedik a schizma ügyében olyan rejtélyesen az egyházi ügyek referense — Pešek!

AMIATT PEDIG, hogy a magyar társadalmi egyesületek ellenőrzik Magyarország sorsát, nem kell izgulni, sőt örülni kell neki. Annak a jele az llyesmi, hogy nem alszanak s hogy többé gyalázatos, nemzetgyilkos meglepetések nem érhetik a

magyart. A magyarság most ébren van, de előzően annyi valósággá vált rémes álma volt, hogy nem csoda, ha ideges, türelmetlen és harcrakész. Emlékezzünk vissza ama bizonyos októberre, márciusra és be kell ismernünk, hogy szervezett társadalom mellett egy maréknyi célnes csirkefogó sohasem tehetne volna tönkre Magyarországot. Egyenesen a keresztény magyarság érdeke, hogy komoly, tettekre kész, gondolkodó emberek szoros szövetsége álljon mindenütt őrt, mert ha igaz, hogy az államot a polgárok összessége alkotja, akkor az állam ereje polgárainak öntudától, akcióképességétől függ... Eddig az volt a baj, hogy mindent a hivatalos hatalomtól vártak. Most pedig csak nem lehet bajnak nevezni azt, ha ennek a hivatalos hatalomnak a társadalmi egyesületek is önzetlenül a segítségére vannak? Hisz' ez a társadalom — idáig szemrehányóan agyonszónokolt — kötelessége...

Ezt tudni kell!

Örvendő látjuk, hogy amiért mi is tollal szóval, már öt éve küzdünk, az reményteljes fejlődésnek indul.

A magyar belemelegszik. A magyarral csoda, történt, kezd kereskedni.

Bravo, bravissimo!

Ez reális antiszemitaizmus. Ez ha kitart, okvetlenül győzedelmeskedni fog

De... de, egy nagy bökkenő van a dolgan! Sőt *kettő* is. Az egyikről emlékszünk meg előbb, a másikról azután. Az egyikről beszéljen a példa.

Keresztény részvénytársaság alakul. Hozzá még altruista. Igazán, nemcsak cimben altruista. Üzletet nyit egy városban. Pártolják a keresztények. Nála vesznek. Hogy is ne vennének, mikor a legolcsóbb a boltja. Ezzel is mutatja, hogy altruista. Nagy a forgalom De nem nagy, sőt igen csekély a részvénytársaság haszna, új és új befektetéseket kell a város fogyasztó közönsége érdekében tennie. A közönségnek nagy a haszna, olcsón vásárolnak. Most azonban áru vagy csak készpénz ellenében, vagy rövid határidőre adnak. Ép mert altruista a részvénytársaság, azért a haszonból nagyobb befektetést nem csinálhat, részvényeket pedig nem jegyeznek, amit jegyeztek, nem szívesen fizetik vagy nem pontosan. Ha a fizetésre felszólítják, pláne hogyha hivatalos formában szólítják fel, önértetében van megsértve. Mert — sajnos! — a keresztény magyar közönség még úgy ahogy a régi. Azt kívánja a kereszténytől, hogy jó árut és olcsón kapjon, tehát neki haszna legyen, de már, hogy ő is áldozatot hozzon embertársaiért, hogy jegyezzen pár ezer korona részvényt, s ezt be is fizesse, azt nem teszi.

Gazdag keresztény városban így áll meg a keresztény társaság.

Megáll, mert a mi keresztény közönségünk elzsidósodott bankokba rakja a bankót, vagy a ládafiában heverteti fölösleges pénzt, de altruista keresztény részvénytársaságokat nem támogat.

A másik bökkenővel hamarabb megleszünk. A keresztények is kezdenek kereskedni és ami erre való ismételt megjegyzésünket illeti, ismét mondjuk: Bravó, bravissimó!

De hiba van másodsor is a kréta körül! A keresztény kereskedőknek inkább csak nagyobb kivételi és behozatali állalkozásokhoz van kedvük. Jó ez, szükséges ez, de nem lehet mindjárt ezzel kezdeni.

Kezdjük csak a belkereskedéssel. Ti keresztény szociáliták, úgy figyeltek benneteket, úgy várom tőletek, hogy minél több utcát bódé legyen a tietek. Ezzel kezdtek azok a nem keresztények is, akiknek ma palotái vannak. De nem azért, mert ez a dolog természetes rendje, hanem azért várom én ezt tőletek is, hanem azért, mert ez mindenkire nézve jól jelent, azért kell a belkereskedelmre fordítani a figyelmeteket. A drágaságot a nagy export cégek okozzák. Az árak esése a neki lendült belkereskedelemtől várható. A nagy export vállalkozásokba keresztény nem foghat egyedül, mert még nem ért hozzá, ha meg zsidóval kezd, zsidó lesz befőle és éppen olyan haszonra fog drágítani, mint az. Ezt kell tudni és ezeket szem előtt tartva kereskedni a keresztény magyarnak!

A Horny-ügy hivatalos befejezése.

Annakidején megírtuk, hogy Horny Oszkár helybeli s.-lelkeszt azzal rágalmazták meg, hogy a Gizellaházban történt tüfuszjárvány alkalmával a szegény betegeket nemhogy vigasztalta volna, hanem kárörvendő nézte a betegek vonaglását, sőt a rá-alom szerint egyesenes Isten hitettségének jelentette ki előttük betegségüket, amiért megtagadták magyarságukat. Azzal is vádolták Horny segédlelkeszt, hogy „Kossuth ünnepen” a Gizellaházban istentiszteletet tartott, amelyen az igr. nővérek nemzeti színű kokárdákkal jelentek meg. A tüfuszjárványt pedig úgy tüntették fel, mintha azt az igr. nővérek szándékosan idézték volna elő.

A rágalom hurját először a „Slovensky Vychod” pendítette meg és a nagy dobos Pesek verte, aki Hornyval úgy akart elbánni, mint alávaló hazaárulóval. Horny bebizonyította ártatlanságát, a Slovensky Vychod ellen sajtópert indított és erélyes fellépésével Pesektől elégtételt követelt az igr. nővérek és az ő meghurcoltatásáért.

Erre Pesek megindította a „nyomozást”. Négy hónapig folyt a magyar ember eleni hájsza, míg végre Podkarp. Rus polg. közigazgatásától 6700/1920. sz. a. megkapta Horny az elégtételt.

A hivatalos nyilatkozat kijelenti, hogy Horny Oszkár teljesen ártatlan, az ellene lehozott vádak alaptalanok. Az igr. nővéreket csak annyiban hibáztatja, hogy kutjuk nem felelt meg a higiénia követelményének és hogy egy szolgálójuk betegségét 4 héig titkolták.

Ennek közlésére a Slovensky Vychodot is elkötelezték.

A mi megjegyzünk csak ez: Mi az ügyet már az első közlés alkalmával befejeztek tekintettük abban az értelemben, hogy itt nemzeti sovínymásban tulbuozó stréberek machinációjáról van szó és hogy az igazságnak ki kell derülnie. A hivny szüznik segítségével és a legnagyobb apparátussal végzett hivatalos vizsgálat sem állapíthatott meg többet.

Reméljük, hogy azután megfontoltabbak lesznek az illetékes hatámi tényezők és nem indulnak el a Slovensky Vychodok nyílvánvaló rágalmait után. Egyébként ebben a hivatalos elintézésben is van egy szépség-hiba. A Gizellaház nem titkolt el semmiféle betegséget, ezt az odajáró háziorvos is igazolja. A higiénikus kutat illeti, ott megengedjük van hiba, de ez a hiba a talajban van, amely a Gizellaház táján még a Pesek parancsára sem hajlandó jó vizet adni. A higiéniaival egyébként a referens úr nagyon meg van akadva. Ezt tudjuk a munkácsi „higiénikus-füthető klozetek” közismert történetéből.

Benes nyilatkozik. Dr. Benes külügyminiszter, a külügyi bizottság ülésén kijelentette, hogy ha Magyarország visszaállítaná a monarchiát, ez a körülmény nem szolgáltatna okot Csehszlovákiának arra, hogy Magyarország belügyeit beavatkozzék. — Benes külügyminiszter az előtte megjelent újságírók előtt kijelentette, hogy Ausztriának a népek szövetségébe való felvétele már előrehaladott stádiumban van s hogy ez a csehszlovák politikai érdekeknek is a legelőkeltebben megfelel.

Amerika nem ismeri el a versaillesi békét.

A republikánus követek csoportja Harding elnökhöz egy munkaprogramot nyújtott be, melyben követeli a versaillesi békének teljes elutasítását, az Egyesült Államoknak az ántántból való kiválasztását és a volt ellenséges államokkal szemben a békeállapotnak a kihirdetését.

Az államtitkári állásra legnagyobb kilátásai Knox szenátornak, Taft elnök volt államtitkáráknak vannak. Harding legmeghittebb pártívei Knoxot a népek szövetségé eszméjének ellenségeként ismerik, aki kéze Németországgal külön békeszerződést kötni, hogy az Egyesült Államoknak egy újabb európai háborúba való bekeverését megakadályozza. A kompromisszumos állásponthívei Lodge-t akarják külügyi államtitkárnak megtenni.

Keresztényszocialista kongresszus Kassán.

1920. december hó 9-én tartja első kongresszusát Kassán a keresztényszocialista párt Kelet-szlovénok és Podkarpatszka Rus részére. Ezen fontos és a szlovénok ker. szoc. mozgalom szempontjából igen nagy jelentőségű kongresszusra felhívjuk vidéki szervezeteink, tagjaink és pártíveink figyelmét. A kongresszuson megjelennek a keresztény szocialista párt összes képviselői és mozgalomunk legkiválóbbjai. A kongresszuson a legkiválóbb keresztény szocialista vezérfiúk fognak előadásokat tartani és a párt összes ügyei tárgyalás alá kerülnek.

A kongresszus programja:
Pártpolitika és párttaktika.
Szervezkedés.
Munkásmozgalom.
Földműves, földmunkásmozgalom.
Országos pártvezetőség és megyei végrehajtóbizottságok választása.
Politikai és gazdasági helyzet.
Ifjúságmunkásmozgalom.
Indítványok.

A kongresszusra ezután is meghívjuk szervezeteinket és pártíveinket.

A kongresszusra csak meghívó jeggyel lesz lehet belépni, amelyeket a jelentkezőknek részint széküldünk, részint a helyszínen fogunk szétosztani.

Ajánlatos hogy az elszállásolás és étellemezés nehézségei végett a vidékiek a résztvevők számát előre jelentsék be. Lakásról és olcsó elátásról mindenki számára gondoskodunk.

A kongresszus időrendje:
December 9-én délelőtt kilenc órakor ünnepi megnyitás a Keresztényszocialista Egyesületben Kőšice Kassa, (Rákóczi-körút 62.)

1—12-ig előadások, 12-kor választási előértekezlet, 1 órakor ebéd

Délután: 3—5-ig földműves, 5—7-ig munkásügyek

7 órakor az országos pártvezetőség (Kelet-szlovénok és Ruszkakrajna részére) és a megyei végrehajtóbizottságok választása.

Este fől 9-kor díszelőadás a kongresszuson jelenlévők tiszteletére.

A kongresszuson az előadási nyelv magyar és szlovák lesz.

A részvételi jegy ára 20 korona.

Kérjük pártíveinket, hogy ezen kongresszuson minél nagyobb számban vegyenek részt.

— A kongresszus zártkörű

Kassai Ker. Szoc. Párt.

A varsói citadella.

Szántó István, a varsói citadellából kiszabadult polgártársunk többek között a következő élményeit beszélte el a R. M. H. tudósítójának:

— Allig néztem körül az új helyen, máris ismerősre akadtam, egy Szvoboda nevű csehszlovák hadnagy személyében. A 11-ik napon egy titokzatos idegen került a környezetünkbe

— Ez a titokzatos idegen egy orosz ruhába öltözött fogoly volt, fél szemeké, aki azt állította, hogy a bolsevik hadsereg katonája volt és úgy fogták el a fronton. Előttünk csehnek vallotta magát, aki a bolsevik hadseregben harcoló cseh-légő tagja és hamarosan szoros barátságot kötött Szvobodával.

— Nekem már első felépése gyanús volt és figyelmeztettem rá a hadnagyot, hogy ne érintkezze vele, mivel több mint bizonyos, hogy légiódetektív.

— Ezt az aggályomat Szvoboda az első alkalommal elárulta az orosz fogolynek, aki erre lehuzta a csizmáját és annak belsejéből okmányokat húzott elő, melyekkel személyazonosságát igazolta.

— De mivel én azután sem hittem neki, feltejtette báránnyó kucsmáját és annak belsejéből egy selyem darabot irrott igazolványt mutatott, melyen a bolsevik hadseregben harcoló cseh-légő parancsnokának aláírása és pecsétje volt.

— Ezt a selyem darabot megőrzés végett Szvobodára bízta, aki azt naiv bizalommal fogadta el. És ez okozta vesztét. Másnap ugyanis kihallgatásra vittek mindnyájunkat és ott a fogoly orosz jelentése alapján megkeresték Szvobodánál a selyemdarabot. Ekkor láttam utoljára... Később hallottam, hogy agyonlőtték... Hogy igaz-e, nem tudom.

— Egyik szobátársam, egy lengyelországi német, 80 éves, fehér, egyenes szék ember, azért került a citadellába, mert a bolsevikok előnyomulása közben, családi kastélyában maradt, hogy az ott lévő értékeket megmentse. A lengyelek előtt gyanuba került és halálra ítélték.

— Minden megindulás nélkül vette tudomásul a nagy szék ember a halálos ítéletet. „Eleget életem már, nem bánom, ha meghalok”

— Nagy unszlovári engedte meg, hogy gazdag hozzátartartozóinak levelet írjak és csempésszek ki a citadellából. És ez használt. Nagy befolyású rokonai, gyermekei, megmentették a kegyelemgolyóitól.

...A kivégzések különben napirenden voltak. Feljártam az irodába, ahol feleségemnek levelet írhattam (de azokat nem továbbították) és ott borzongva láttam halálraírt fogolytársaimnak előre elkészített fejéit. Mindig tudtuk, hogy naponta kit és hányat fognak kivégezni. Később rászoktunk, mint a mindennapi szárazkenyérre.

UJDONSÁGOK.

A költözők.

VÉGVÁRI VERSE.

(Kihagyással.)

Mi elmegyünk, de lelkünk itt marad
S körüllegi titkon a falakat.

S legyen bár ez lim-lommal tele,
Üres az elhagyott lak ürege.

S ki helyünkbe jő, néha visszadöbben
És megbötilik néha a kőszöbben.

És néha meg-megrémítik az árnyak,
Kik minden zúgban ünek s reánk várnak.

És metsző hideg száll szíve fölé,
Egy emlék, ami nem volt az övé!

S néha úgy érzi: valamije nincs —
És égeti a kezét a kilincs.

És néha fel-felriad éjfél tájban,
Pedig tán csak a szű örül a fában.

— — — — —

Mi elmegyünk, de lelkünk itt marad
S körüllegi titkon a falakat.

Mi elmegyünk — s amig távol leszünk,
E város ott lesz, ahol mi leszünk.

December 9-én

lesz a keresztényszocialisták kongresszusa Kassán. Ami üdvös, hasznos, valamely szervezeten életében várható: az mindenkor az okos, böles tanácskozásból indul ki, amiért is a kongresszus megtartását föltétlenül szükségesnek tartjuk. Fontos a kongresszus, mint seregzsámlya is. Lássuk, mennyen vagyunk, kik vagyunk, milyen erőt képviselünk. Sok becsületes igyekezetnek kell megnyilatkoznia a kongresszuson és sok becsületes embernek kell egymással találkozni. Ahhoz az épülethez, amelyet emelni akarunk, sziklára van szükség, amelyekből dönthetetlenek építjük fel, amit építünk. Jöjjen el minden erős és minden tette kész, igazi testvérünk. A könnyű fajsúlyú eszmék és eszmehordozók, a csak feltűnni igyekezők maradjanak otthon. Kíváncsiak vagyunk arra is, hogy kinek jut eszébe azok közül, akik lehetnek, megsegíteni ez alkalomból egyik-másik keresztény lapunkat, hogy e lapok a kongresszuson elhangzott beszédek, indítványokat lehetőleg egész terjedelmükben közölhessék és azokhoz is eljuttathassák, akik a kongresszuson részt nem vehetnek? Kíváncsiak vagyunk, hogy fog-e majd

elhangzani valakítől ezek közül valamely indítvány, amely egy hatalmas sajtó-alap megteremtését célozná — mert ne felejtjük el, hogy az eszméket újságok és könyvek hordozzák.

Előfizetőink figyelmébe!

Az előfizetési összegekkel még hátralékban levők nagy száma arra kérték, hogy lapunk máj számához egy általunk már kiállított és a dec. 31-ig hátralékos összeget is feltüntető pénztalányt mellékeljünk. Kérjük azon előfizetőket, akik ily pénztalányt kapnak, hogy az azon feltüntetett összeget minél előbb kiadóhivatalkunknak beküldeni sziveskedjenek.

— **Uj alelnök a lakbérhivatálnál.** A zsupán a Settner bíró lemondásával megüröcsedett ungvári lakbérhivatal alelnökévé Beszkid Elek ungvári központi szolgabírói nevezték ki.

— **Eljegyzések.** Martinek Václav Bechyneből eljegyezte Horoscák István leányát Vilmoskát Újhorodról. — Janina Lichtenstein és František Falt jegyesek.

— **Adomány.** Mudrovčič Márióné, szül. Saager Erzsébet és N. N. 50—50 K-t adományozott lapunk utján a ker. népkönyha céljaira. Egy magát megnevezni nem akaró állami hivatalnok lakás megváltás címén 500 koronát küldött át a rendőrség utján a ker. népkönyha elnökségének. Hálas köszönetet mond az ismeretlen jövőzőnek a vezetőség.

— **Házasságok.** Gurkovics Endre pályavégzetr papnövendék f. hó 23-án tartotta esküvőjét Krafcsik Viktor újkemencei lelkész leányával, Erzsékel. — Faktor Vencel f. hó 21-én tartotta esküvőjét Jurascsek Katicával.

— **A királyházi rk. egyháztanács** küldöttsége járt a mult heten Pesék referensnél, mint az egyházi ügyek előadójanál és először kérte, majd követelte, hogy plébánosuk kituasító rendeletét vonassa vissza. Pesék hajhatalatlan maradt és szlovenszói papot ígért nekik. Hónyan Pesék ur, hát őn csakugyan nem is konyit az egyházi joghoz?

— **Nyugtázás.** A Patronázs Egyesület tea delutánján befolyt fejedelemből a rendezősegtől egyezer koronát vett fel Reóthy pénztáros.

— **A ker. népkönyha** vezetősége tudja a szülőkkel és a gym. igazgatósággal, hogy szerény feintékek mellett körülbelül 20 tanulóknak polgári ebédet hajlandó kiszolgáltatni.

— **Küldöttség Ehrenfeld alkormányzó**nál. F. hó 25-én délelőtt 11 órakor nagyszámu küldöttség ment Ehrenfeld alkormányzóhoz, panasz tárgyává teve a lakbérhivatal és a katonai rekviráló-bizottság működését. Az alkormányzó nagy jóindulattal és megértéssel hallgatta meg a panaszokat. A régi lakbérbizottság visszaállítására vonatkozólag kijelentette, hogy azt visszaállítani lehetetlen. Annak felosztatásába Méré Vilmos is beleegyezett. A katonai beszállásolások ügye — beismeri — nagy sérelem. Evégből anketót fog egybehívni, mert az 52 filléres napidij ma már fenn nem állhat. Megdöbbenéssel vett azonban tudomást az alkormányzó a városban működő katonai rekviráló-bizottságról. Azonnal telefonált dr. Hozsovszknak, aki azonban az egész letapadta, csupán annyit ismert be, hogy Okolicsányi kapitány jár az ő nevében a nélkülözhető lakások felkutatására.

— **Megkárosított tanítók.** Egy tanító járt szerkesztőségünkben, aki arról tett panaszt, hogy őt és több társát is megkárosítja az állam, mert fizetésüket, bár szeptembertől tanítanak, még most sem folyósítják. Ilyenformán adósságsnállásra vannak kényszerítve, amiről mindenki tudhatja, hogy nem kellemes és nem is hasznos üzletág, illetve mellékfogalkozás egy tanító részére, de azonkívül vesélyeztetni a tanítónál megkívánt tekintélyt is, hogy az ügy szociális értelemben vett igazságtalanságáról ne is szólnunk. A kiutalás azért kesik-e, mert talán még mindig kevés — a hivatalnok?

— **A törvényszék ügye.** A jövő év elején Ungvársz törvényszékét kap, melynek területét a beregzsászi törvényszék területéből szakítják kis melyhez vármegyénkben a munkácsi és vereckei járásbíróságokat csatolják. Ugyancsak a jövő év elején állítatik fej Huszton egy törvényszéki kirendelt-

ség a máramarosi területek részére. A beregzsászi törvényszék tehát 1921. év január 1-től a beregzsászi, illosvai, nagyszöllösi, mezőkasszonyi és szobránci járásbíróságok területére fog joghatósággal birni.

— **A „Rend” pártja Magyarországon.** A magyarországi új pártalakulás egyre nagyobb arányokat ölt. A mozgalom megindítóit, Grecsák Károly volt igazságügyminiszter felkereste az „Est” tudósítója, ki a következőket mondotta: — Minden megoldásra váró kérdést a magyar faji érzés izzó szenvedélyével, de egyuttal a keresztény felebaráti szeretet melegével kell megoldani. Elsősorban ki kell küszöbölni a kölcsönös gyűlölködést és mindent el kell követni a társadalmi ellentét megzüntetésére. Rendet kell teremteni az állami, gazdasági és társadalmi élet terén. Vissza kell állítani a minden rend előfeltételét, a fegyelmet és a tekintélyt.

— **Hogyan vették el a Legényegyletet?** F. hó 15-én egy nov. 13-án kelt és Husovszky dr. aláírásával ellátott cseh nyelvű iratot kézbesítettek a Kath. Legényegylet elnöksége címére. Az iratban az volt, hogy az egylet teremtett cseh hivatalnokknak berendezendő lakások céljaira lefoglalták, de a miniszteriumhoz címzendő fellebbezésnek 8 napon belül meg helye van. Amint már megirtuk, az elnökség azonnal megritatta fellebbezését és azt a kezei között lévő okmány szerint a Husovszky-féle irat keltétől számítva is idejében, vagyis f. év 20-án beadta a kormányzósági iktatóba. Azért a kormányzósági iktatóba, mert a miniszteriumhoz címzendő fellebbezésnek jogász emberek véleménye szerint ez a rendes hivatalos útja. Közben neszt vette az elnökség, hogy az egyletet mégis át akarják adni, most már a Druztvonak cseh kereskedelmi iroda céljaira. Azonnal utána jártak személyesen is a dolognak és jelentették Husovszknak, hogy a fellebbezés f. hó 20-án a kormányzóságnál beadatott. Husovszknak akkor nem volt semmi különös megjegyezni valója, csak annyi, hogy a fellebbezés a kormányzóságról a zsupáni hivatalba kell áthozni. Nem is kellett azt áthozni, mert az ott volt, a kormányzóság oda küldte azt, erről meggyőződünk, amikor a kormányzóság utána jártunk, hogy a zsupáni hivatal részére vissza kerüljék és amikor megjelentünk a lakáshivatalban, hogy az eredményt tudassuk. Tehát a fellebbezés ott volt, a legényegyletet mégis azon a címen adták oda most már nem a cseh hivatalnokknak, hanem a Druztvonak, hogy fellebbezés nem történt. Hogy szóról-szóra úgy történt, arra bizonyítékaink vannak. A Druztvó pönteken bekölözött. Az elnökség tiltakozott, de mikor látta, hogy a termeket úgy is elfoglalják, mert a Druztvó bútorai már úban voltak, nem tehetett mást, mint hogy szerződésileg megállapodott a Druztvó igazgatóságával a föltételekben. Remény van rá, hogy ez nem sok időre szól és hogy az egyesület addig is más házban kisebb helyiséghez jut. Az ifjuság nem tud bele nyugodni abba, ami történt. Tegnap este keserű kitérősek hangzottak el a Legényegyletnek előlünk már bezárt ajtajai előtt és valljuk meg, ezek a kitérősek érthetőek és igazságosak. Sajáljukból dobta ki őket. Az iparos ifjuságunk eddig nem kellett a korszakba menni, ha szorakozni akart. Most már lehet másfélét, mert 32 év óta megszokott otthona nincs többé. Halljuk, hogy a Kath kört is rekvirálni akarják. Nem hisszük, hogy megtegyék.

hiszen most az ifjuság egy része is oda fog szorulni.

— **Bérmozgalom.** Az ungvári női és férfiszabó munkások bérmozgalma vette kezdetét a pénteki napon. A munkásság követelése 1) a női szabóságnál önállóan dolgozó férfi munkás napi fizetésénél 88 K-t (óradij 11 K.); ugyanott a kézi munkás férfi díjával napi 64 K-t (óradij 8 K.) követelnek. 2) Angol vagy francia munkát végző önálló munkásnének napi 65 K-t (óradij 8 12), kézi munkásnének 50 K-t (óradij 6 25) illetve III. osztályu kézimunkásnének 30—40 K.; ujonnan felszabadult kézi munkásnének 15—25 K. követelnek. A férfi szabóságnál 10, 18, illetve 6 és 450 K. óradijat követelnek (a régi 7 80. 6 és 450 helyett). Az ifjumunkásoknak havi 80, 100 illetve 160 K-t követelnek. A tárgyalások folytak.

— **A munkásbiztosítás kiegészítése.** A „Cas” jelentése szerint a nemzetgyűlés elé törvényjavaslatot nyújtott be a kormány, a munkásbiztosításnak az anya biztosítás kötelezővé tételéről szóló kiegészítéséről, amelynek rendelkezési alá az összes dolgozó anyák tartoznak. Eszerint a beteggyógyasok 16 heti szabadságot kapnak, amiből legalább 8 hét a szülés utáni időre kell, hogy essék. Az anya erre az időre ingyen gyógykezelést, ápolást, orvosságot kap s gondoskodás történik a háztartás rendes vezetőségéről is. A csecsemőegylet a javaslat 36 hétre terjeszti ki. Erre az időre mindenből kétszeres fejadag és tej jár.

— **Lopás a kórházban.** két héttel ezelőtt fölvetette magát a városi kórházba bizonyos Hrabár Péter nevű 16 éves fiu, akiről a betegápolók azonnal észrevették, hogy nem olyan nagy beteg, mint amilyen gyanusan viselkedő tolvaj. A dolgot azonnal jelentették is, de a fu továbbra is ott maradt. Tegnap este új beteg érkezett a kórházba. Ruháját reggelii a fürdő szobába zárták el, de Hrabár Péter éjjel e szobát feltörve, elvitte a legalább két ezer korna értékű ruhát, elvitte a körtebőből egy pár tiszta új bakancsot és egy finom pokrócot is. A lopást feljelentették, de lehet, hogy Hrabár Péter már a kórházba való felvételkor álnevet mondott be. Egyik lába görbe, erről lehetne ráismerni.

— **Tűz.** Vasárnap este tűz volt Órdarmán. Este 7 óra tájban kigyulladt a Kacsanovszky nővérek bérelt háza és — az ilyenkor szokásos — rossz községi vízipuska nem működése mellett leégett. Nagyobb bajtól csak az Isten öröze meg a falut.

— **Harding.** Amerikának a legközelebbi négy esztendőben olyan elnöke lesz, aki Amerika megtestesülése. Az elmúlt nyolc esztendőben nem így volt. Harding is, Cox is a népből való. Wilson szellemi arisztokrata, aki elzárkózottan visszavonulva élt a maga világában, soha sem érintkezve az egyszerű emberekkel. Harding, épügy, mint ellenfele, az emberek közt élt. Velük küzdött s ezért megérti őket. Velük gondolkodik, velük érez. Harding jóformán egész életében a tipikus amerikai kis városban, Marionban élt. Munkakedvén és eszén kívül egyebe nem tud. De dolgozott. Politikailag elérte, amit polgártársai adhatnak neki s anyagilag is jómódban van. Vagyona megérhet vagy negyedmilliót.

— **Venizelosz** megsemmisítő veresége következtében hadihajón elmenekült. Angol védelem alatt Egyiptomba ment. Ugy Athénben, mint a vidéken tüntetések vannak. Konstantin király visszahívása mellett. Athénben Venizelosznak egyetlen listája sem jutott győzelemre és ő maga is kibukott. Egy nemzetközi sajtóügynökség Konstantin királyhoz sürgönyi kérdést intézett, amelyre a kővetkező választ kapta a király környezetétől:

A király a görög választási eredmények nem leplek meg és a meggyőződése, hogy ez az eredmény a görög trónra való rövides visszatérélt jelent.

— **A magyar gyermekek.** A vagyonlakk magyar gyermekek közül hevenen már bent melegszenek a Földendáz épületében. A többi vagyonlakk gyermeket is ide helyezi el az Orsz. Gyermekvédő Liga és pedig már ezen a héten. E gyermekeket a Liga teljesen ingyen fogja elátni. — Azok közül a magyar gyermekek közül, akik a nyarat Hollandiában töltötték, háromszázat télére is visszahívták a jó hollandusok. Vonatjuk vasárnap indult el. — Svájcban is magyar gyermekek kacajától hangosak az utcák. Az utóbbi időben több gyermekvonat indult Budapestről Zürich felé. Sok fehér zsebkendő villant meg a keleti pályaudvaron az őszvegi párák levegőben és e vonatok még mindig indulnak. A svájci lapok az elragadtatás hangján írnak az értelmes, finom magyar gyermekekről és arról a szeretetről, amellyel a svájciak elhalmozják őket.

— **Gazdák kongresszusa.** Az országos Szlovenszkói Gazdasági Egyesület közgyűlése és II-ik kongresszusa november 21-én Pöstvényben. A ma már 1000 tagot számláló egyesület 1,000,000 hold földet reprezentál. A közgyűlés és kongresszus egyik legfontosabb határozata az, melyben a mezőgazdasági termelési kedv fokozásának érdekében egy önálló mezőgazdasági beteg- és balcsbiztosító pénztár, valamint önálló szlovenszkói hitelintézet előállítását kívánja.

— **Linder és Jászi Belgrádban.** Linder és Jászi, volt Károlyi féle magyar miniszterek Belgrádban vannak, ahol a belügyminiszter arra kéri, hogy a pécsi kerület azon részét, melynek Magyarországhoz kell kerülnie, ne szolgáltassa ki. E területet a két volt miniszter olyan köz-igazgatási egységként kívánják megtartani, ahonnan akciót lehetne indítani Magyarországgal ellen. A detszláv kormány — úgy látszik — kapva-kap e terven.

— **Titokzatos szurkálások a budapesti orvosegyetemem.** Az Esti Újság írja budapesti forrása nyomán: A budapesti egyetemi ifjuság most az egyik orvostankari épületben lejátszódo titokzatos események tartják izgalomban. Az Öllői uti 1. sz. Anatomiai Intézetben ugyanis szerdán és csütörtökön néhány zsidós külsejű ismeretlen ember több keresztényi orvostan hallgatót megtámadott, igazoltatott, nekiestek késekkel és tüvel kisebb nagyobb mértékben megsebeztek őket. A sebesültek Gyulai Elemér, Zimányi József, Szabados Jenő. Valamennyi késekkel és ismeretlen anyaggal mérgezett tüvel szurkálták meg. A keresztényi orvostan hallgatók követelik a legszigorubb vizsgálatot a szervezeten, bujkáló bűnböcsök ellen. Az orvosnövendékek így vettek magukon elégtételt, hogy a zsidó tanhallgatókat csütörtökön egy bonctani órán a teremből kiverték. A rendőrség ez eset után megszállta a bonctani intézetet.

— **A „Tavaszi“ november 20-iki száma szép és változatos tartalommal jelent meg.** Tartalma: Beila menyasszony lesz. X. Y. Hogyan készül a novella? Gonda Dezsőtől. Sétál a Mosoly. Vermes Ernő költeménye. Azonkívül zene, sport és egyéb érdekes rovatok tartják a kifogástalanul előállított folyóiratot.

— **A Borzalmak statisztikája.** Helsingforsból jelentik: Csreszvicseik, a rendkívüli bosevista, vizsgáló bizottság tagja közli ennek a bizottságnak beszámolóját. Eszerint az 1918. és 1919. eszlendőkben 344 lázadást vertek le, 412 ellenforradalmi szervezkedést lepleztek, 8359 embert végeztek ki, 9496 embert vetettek fogházba, 84344 embert tartóztattak le, 13.111 tust szedtek. Ezek a számadatok Oroszországnak csupán 20 belső kormányzóságra vonatkoznak.

— **Husz millió ember éhezik Oroszországban.** Ujabb hírek szerint Oroszországban huszmillió ember a legszörnyűbb éhhalálnak néz elébe. A szovjetnek csak a vörös katonákra van annyi-amennyi gondja, ezeken a szerencsétleneken nem segít, de a lengyel határ felé irányítja őket, hogy azok az éhségtől úgy esetleg elborítsák annak területeit. Ugyanakkor a revali szovjetkötet több millió rubellel károsította meg az államot.

— **A szlovenszói püspökségek betöltése már megtörtént.** A nyírai püspökségre dr. Kmeskó Károly képviselőt, a besztercebányaira Blahó Mariánt, a szepesi püspökségre pedig Vojtasak Jant nevezték ki.

— **A magyar királyság.** A Reichspost írja: Több lap azt a hírt közölte, hogy Benes cseh külügyminiszter a nagykövetek érkekezletén keresztülvitte azt a határozatot, hogy Magyarországot a köztársasági államforma elfogadására kötelezzék. Beavatott helyről a lap úgy értesül, hogy ez a hír teljesen alaptalan.

— **A központi hatalmak felveszik a népszövetséget.** Egy genfi távirati ügynökség jelentése szerint a népszövetségi ötös bizottság elnökének megválasztása a nap szenzációja. Ennek a bizottságnak, amely a népszövetség új tagjainak felvételéről hivatott dönteni, elnökévé a chilei Hundnot, alelnökévé pedig Uruguay megbízottját választották meg. A népszövetségi gyűlés résztvevői között az a felfogás, hogy a többség annak az akaratának adott kifejezést, hogy a volt központi hatalmak részére a népszövetségben való felvétel lehetővé térések.

— **Dal a régi nyomorúságról.** Érdemes ma kissé átélni a régi lapokat és szemlét tartani az életen, mely elmult s a jelenvaló életen is, melyet szörnyűséges inségével annyira megosztunk már, hogy tulajdonképpen észre se vessük. Mit is írunk a nyomorúságról az élet ismerősei régen? Lerajzoltak egy olyan djnokot így: „A djnok esténként bement egy hentesboltba ott két szeletke sonkát vásárolt, három krajcárért kenyert (egy negyed kilót), néha egy kis vajot vagy sajtot s hozzá pár uborkát, melyet a többi elemelősiával együtt barna pakkolópapírosba csomagolt a hentes, úgy, hogy az utcán végigsorgott az uborka leve. Ez volt rendes vacsorája. Reggel kis szalonnátt evett rozkenyérrel...” Az olvasó, aki valaha borzadozott ezen, most tág szemmel, éhes vágyál olvassa és szájában összeszorran a nyál. Hiszen így jól még a hadimilliomosok sem élnek. Jaj adjátok vissza nekünk régi nyomorúságunkat.

— **Egy szörnyű bűn bevallása.** Az olasz szabadkőművesek plakátokon büszkén hirdetik, hogy részük volt a háború megcsinálásában, amely a „klerikális és imperialista” Ausztria ellen irányult. E szörnyű bűnnek a magyarországi szabadkőművesek is részesei voltak. A háború előtt egy Temesváry nevű testvér a nagypáholy megbízásából Olaszországban járt vajlon miért? Megtudjuk, ha olvassuk az Eötvös-páholy 1918. évi titkári jelentését, amelyben büszkén hirdetik, hogy a szabadkőműveség végcélja a kozmopolitizmus, atbeizmus és kommunizmus. A szabadkőművesek készítettek elő nekünk ezt a szomorú jelent!

— **Itália a múlt hónapban összefüggősdotta az anarchistákat.** Kétezerrel több került hurokra s ahogy a hírek mondják, egy jó csomó „magyar” is akad közöttük. Nem tudjuk a nevüket, de fogadást ajánlunk előre is arra, hogy mielőtt megvakarják az olaszországi „magyari”, a „magyar”-ról azomonód kiderül, hogy emigráns. Mert ilyenek a „magyar” külországi bajnokok. Őt hatosért vásárolt magyar névvel vágnak neki a közéleti tevékenységnek s amikor radikális-szociálistakommunista működésük megérdemelt jutalma a nyakukba hullana, akkor ugynevezett destruktív gyorsasággal emigrálnak külföldre, ahol — ha ugyan van ilyen portékájuk — lelik legbensőbből anarkistákká virágoznak ki. Tartjuk a fogadást, hogy a „magyar” anarchisták — Khon Bélával és Szamuellivel rokon akasztófavirágok.

— **A Keresztény Munkás és a Krestansky Róhtnik, pártunk és összes ker. szoc szervezeteink**

hivatalos hetilapjainak hatodik száma ma megjelent A változatos tartalmu és az igazi keresztényszociálista tudást terjesztő lapot a Határszéli Ujság olvasóinak figyelmébe ajánljuk. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kassa, Bethlen-körút 27. Negyedévi előfizetés 10 korna.

— **Az UAC,** folyó hó 7-én tartott tea délutánjához, adományokkal hozzá járulónak valamint a felülfizetőknek Csanyi M. 10 K, Pcsolinszkiné 10 K, Sipos E. B. 10 K, Magyar B. 5 K, Haluska A. 5 K, Herceg M. 5 K, Ungváriné 5 K, Virányi K. 5 K, N. N. 5 K, N. N. 5 K, Révai 5 K, Janosovszky 3 K, Orosz Gy. 3 K, Jamnitsky 3 K, N. N. 5 K ez uton mond köszönetet az elnökség.

— **Büntető eljárás Hlinka ellen.** Mint a „Národní Listy” jelenti, a námesztói véres események miatt Hlinka páter szlovák néppárti képviselő ellen megindították a büntető eljárást (?). Hlinka a „Slovák”-ban nevet a dolog fölött és kijelenti,

Ruszinszko az állami költségvetésben. 120 millió deficit.

A Tribuna írja: Ruszinszkonak 1919 novemberében kelt alkotmánya szerint Ruszinszkonak saját pénzügye lesz és hogy ezen kérdés végleges rendezéséig a kiadásokat az állam viseli és külön számolja el. Az 1920 évi költségvetésnél dr. Hajm képviselő kifogásolta, hogy Ruszinszko kiadásait nem vezetik külön lapon. Ezt a hibát dr. Englis pénzügyminiszter jóvátette és Ruszinszkonak külön jegyzeteket adott a költségvetésben. Az 1921 évi költségvetés szerint Ruszinszko kiadásai a következők: (A tételek ki vannak kerekítve.)

Nyugdíj és ellátás	8 millió
Belügyminiszterium	26 millió
Iskola és nevelésügyi miniszterium	26 millió
Pénzügyminiszterium	20 millió
Keresk. és iparügyi miniszterium	1/2 millió
Posta és távíradó	11 millió
Földmívelésügyi	54 1/2 millió
Közmunkügyi miniszterium	33 1/2 millió
Népjóléti miniszterium	33 millió
Élelmiszeri miniszter	1.800.000 K
Közegészségügy	7 millió
Háborus átmeneti kiadások	13 millió

Ezzel szemben a 120 millió koronára előirányzott bevételek közül a pénzügyminiszterium 26 és fél, a posta 9 és fél, a földmívelésügyi 66 és fél, a közmunkügyi miniszter pedig 16 és fél millió bevétellel szerepel a költségvetésben.

A köztársasággal közös ügy a köztársaság elnöke, a nemzetgyűlés, a legfőbb törvényszék, az államadósság, a miniszterelnökség, a külügyi, a nemzetvédelmi és a vasutügyi miniszterium. Ezek a tételek tehát a költségvetésben nem szerepelnek.

A bevételek közül az erdészet 62, a bányászat pedig 17 millióval szerepel.

Összegezve az egyes tétteleket a kiadások 240 milliót a bevételek 120 milliót, a deficit tehát 120 milliót t. nekünk ki.

A költségvetés méltatására egyébként még visszatérünk.

SZINHÁZ.

Az elmult hétről adósok vagynak még az Ember tragédiája előadásának ismerettségével. Tulajdonképpen csak a háború főszereplőit kell itt szólnunk, mert ezeknek feladata az egész madáchi gondolatnak minél világosabb kifejezésére. Megállapíthatjuk, hogy a szerepek sorrendjében mindhárom megállították helyüket. Zilahy, Sárkány és Fekete Irén tudták azt, hogy melyik jelenetnek és szónak mi a sajátos feladata a költői cél szolgálatában és annak megfelelően színezték szavukat, mozdulataikat. A rendezésnél sok nehézséggel kellett megküzdeni. Három jellemzően anachronizáltak.

Nyomatok Főideál Gyula könyvnyomdájában, Ungváron.

Eladó

egy 150 cm. szélességű „Szalánczi brokát” szövészek Vinnán

MACHNYIK ANDORNÁL.

BANGHA PATER

IMAKÖNYVE

CSINOS KIVITELBEN

50 koronáért

lapunk kiadóhivatalában megrendelhető.

Egy teljesen jó állapotban lévő szalon-garnitúra és két művészi olajfestmény

eladó

Rákóczi-ut. 42.

266/1920 vhtó sz.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy az ungvári járásbíróház 1920 évi Pk. 2938/2 számú végzése következtében Danko Iván javára Rothbauer Antal Róbert ellen 600 K s jára. erejéig 1920 évi nug. hó 30-án foganasított biztositási végrehajtás utján lefoglalt és 2600 K-ra becsült szobabútor és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az ungvári bíróság 1922. évi Pk. 4237/2 sz. végzése folytán 600 K tökékövetelés ss 59 K 08 fillér költség erejéig Radváncon 40 h sz. a leendő megtartására 1920. évi november hó 30-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ungvár, 1920. nov. hó 15. napján.

Hubay Kálmán
bíró végrehajtó.

Jókarban levő

férfi ruhák
és egy tükrös előszoba fogas
eladó

Szobráncz-utca 31.

Tanulóleányok

fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban, Teleky-utca 5.